MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 17 listopada 2026 r.

Poz. 1149

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 4 listopada 2026 r.

w 120. rocznicę strajku dzieci na Kaszubach

Trwające od października 1906 r. do kwietnia 1907 r. strajki szkolne na Kaszubach w obronie języka polskiego na lekcjach religii w szkole pruskiej były najdłuższym i najliczniejszym protestem w skali całego Pomorza, czego skutkiem były dotkliwe represje. Uczestniczące w nim dzieci bito, karano zakazem powrotu do domu, zamykano w aresztach, wszczynano wobec nich postępowania karne, wydłużano obowiązek szkolny, nie pozwalano na dalsze kształcenie, wydalano ze szkół, zaś ich rodziców zwalniano z pracy, pozbawiano stanowisk, ograniczano wolność, obciążano grzywnami, rekwirowano majątek. Lokalne społeczności, w których doszło do strajków, pozbawiano dotacji, obciążano dodatkowymi daninami publicznymi.

Nieustępliwość protestujących kaszubskich dzieci oraz wszystkich osób popierających strajk i stosowana w odwecie skala prześladowań nasuwały skojarzenia z ważnymi polskimi zrywami narodowościowymi okresu zaborów. Relacje prasowe z tych wydarzeń były podobne do opisów działań powstańczych, co symbolizuje między innymi jedna z nich, zatytułowana „Kaszuby w ogniu".

Chociaż kaszubskie dzieci i ich rodzice nie wygrali w tej nierównej walce, to w perspektywie ich wysiłek dał odpór trwającej germanizacji, przyczyniając się do utrzymania tożsamości narodowej na Kaszubach, zwiększył oddziaływanie polskiego ruchu narodowego. Oddolny protest społeczności kaszubskiej doprowadził do walnego poparcia przyłączenia Pomorza do odradzającej się po I wojnie światowej Rzeczypospolitej. Wkraczające w 1920 r. na tamtejsze tereny wojsko polskie Kaszubi witali z radością.

Strajki szkolne z lat 1906 i 1907 nie zostały ujęte w programach nauczania historii na Kaszubach, Pomorzu ani w Polsce, dlatego z uznaniem należy witać wszystkie inicjatywy nauczycieli i uczniów szerzących wiedzę o walce o polskość, w tym także przez umieszczanie tablic pamiątkowych na budynkach szkół uczestniczących w strajku z napisem:

„Pamięci Dzieci, które wspierane przez Rodziców podjęły strajk szkolny w obronie języka polskiego w 1906 r.

Pomni odwagi naszych przodków –

Dzysô ùczimë sã kaszëbsczégò jãzëka!

Wdzãczny Kaszëbi".

Przywołując te wydarzenia, Senat Rzeczypospolitej Polskiej wyraża uznanie oraz szacunek dla wszystkich bohaterów tego czasu. Ich odwaga i poświęcenie są dowodem ogromnej siły narodu i wzorcem postępowania dla obecnych i przyszłych pokoleń Polaków.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej w 120. rocznicę podjęcia przez dzieci na Kaszubach strajku uczniowskiego w obronie języka polskiego oddaje wszystkim uczestnikom protestu hołd za bohaterski opór przeciw germanizacji Pomorza.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski".

Marszałek Senatu: *M. Kidawa-Błońska*